

Gode rutiner – gode tilsettinger

Veileder i gode tilsettinger av helsepersonell

Publikasjonens tittel: Gode rutiner – gode tilsetninger
Veileder i gode tilsetninger av helsepersonell

Utgitt: 04/2015

Bestillingsnummer: IS-2290

Utgitt av: Helsedirektoratet
Kontakt: Avdeling utdanning og personell
Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo
Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01
www.helsedirektoratet.no

Forfattere: Vera Christensen
Anne Grethe Slåtten

Utgitt i samarbeid med:

INNHold

INNHold	2
INNLEDNING	3
1. ARBEIDSGIVERS ANSVAR	5
1.1 Rutiner ved tilsetninger	5
1.1.1 Autorisasjon, lisens og spesialiststatus	6
1.1.2 Kvalifikasjoner	6
1.1.3 Er søker godkjent som helsepersonell	7
1.1.4 Helsepersonellregisteret - HPR	7
1.1.5 Ved tvil om søkers opplysninger	8
1.1.6 Arbeidsgivers huskeliste for gode ansettelse	8
2. HELSEMYNDIGHETENES ANSVAR	10
2.1 Ulike typer offentlig godkjenning	10
2.1.1 Autorisasjon	10
2.1.2 Lisens	10
2.1.3 Spesialistgodkjenning	11
2.1.4 Bortfall av autorisasjon mv	11
2.2 Utdanning og praksis fra utlandet	11
2.2.1 Helsepersonell utdannet i EØS og Sveits	11
2.2.2 Helsepersonell utdannet utenfor EØS og Sveits	12
2.2.3 Internasjonal rekruttering av helsepersonell – WHO koden	13
2.3 KONTAKTINFORMASJON	13

INNLEDNING

Helsetjenesten har et felles mål om god og sikker helsehjelp.

Helse- og omsorgstjenesten står overfor store utfordringer på personell- og kompetanseområdet i årene framover. Vi lever stadig lenger, og vi lever lenger med kroniske sykdommer. Flere vil ha behov for helse- og omsorgstjenester, samtidig blir det færre arbeidsplasser som kan yte disse tjenestene.

Et stadig mer internasjonalt arbeids- og utdanningsmarked, også for helse- og omsorgspersonell, byr både på utfordringer og muligheter. Det kan være krevende å sikre at personell, som har utdanning og erfaring fra land med annet helsevesen og utdanningssystem, er kvalifisert for å arbeide selvstendig under norske forhold. På den annen side er vi avhengige av personell som er utdannet i utlandet, selv om vi gjennom WHO-koden for internasjonal rekruttering forplikter oss til å utdanne mest mulig av vårt eget helsepersonell.

Befolkningen skal ha trygghet for at helse- og omsorgspersonell i Norge innehar nødvendige kvalifikasjoner, og at de yter faglig god og sikker helsehjelp. Gode rutiner ved tilsetting av helsepersonell er et viktig virkemiddel for kvalitet i den norske helsetjenesten. Personell står for minst to tredjedeler av ressursinnsatsen i helse- og omsorgstjenesten. Pasientsikkerheten og den samlede kvaliteten er avhengig av tilstrekkelig tilgang på personell med riktig kompetanse i alle deler av tjenesten.

Godkjenningsmyndighetene må sikre at den enkelte helsearbeider har nødvendige kvalifikasjoner. Arbeidsgiverne i helsesektoren må planlegge bemanning og rekruttere nok personell med rett kompetanse, understøtte deres faglige utvikling og utnytte personellressursene best mulig. Det må legges til rette for at også brukerne er med på å forme kravene til helsepersonell.

Arbeidsgivere har ansvar for å ha gode rutiner ved tilsetting av helsepersonell, og sikre at personellet er kvalifisert for arbeidsoppgavene de skal utføre. Myndighetene har ansvar for godkjenningsordningen.

Gode prosedyrer for tilsetting for helsepersonell skal være en del av virksomhetens kvalitetssystem, jf. internkontrollforskriften. Veilederen er ment til å være til hjelp i dette arbeidet.

Helsedirektoratet publiserte i 2010 veilederen IS-1902 om «Gode rutiner – gode tilsettinger. Veileder for arbeidsgivere i helsetjenesten ved tilsetting av helsepersonell». Denne veilederen er en revisjon og oppdatering av dette dokumentet og erstatter den i sin helhet.

Bjørn Guldvog
helsedirektør

1. ARBEIDSGIVERS ANSVAR

Alle som inngår i helsepersonellovens definisjon av helsepersonell¹ er omfattet av lovens bestemmelser og krav. Dette er personell med autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning, personell i helsetjenesten og apotek som yter helsehjelp og studenter og elever i praksisstudier. 29 personellgrupper er omfattet av helsepersonellovens autorisasjonsordning mens spesialutdannet lege og tannlege også omfattes av offentlig spesialistgodkjenning. Helsepersonell med autorisasjon eller lisens fra Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAK) eller spesialistgodkjenning fra Helsedirektoratet har rett til å benytte slik beskyttet tittel som betegner yrket.

1.1 Rutiner ved tilsettinger

Med *tilsetting* mener vi her alle former for inngåelse av arbeidskontrakt eller annen avtale², ved fast tilsetting, midlertidig tilsetting og ved innleie av arbeidskraft gjennom bemanningsbransjen.

Arbeidsgiver i helse- og omsorgstjenesten har ansvar for at de tjenestene som ytes er forsvarlige³. En forutsetning for å tilby forsvarlige tjenester er at personell som tilsettes for å yte helsehjelp er egnet ut fra stillingens art og har de kvalifikasjoner og kompetanse som kreves for stillingen. Dette gjelder alle tilsettinger og avtaleinngåelser, både i offentlig og privat virksomhet, også for helsepersonell som er innleid fra bemanningsbransjen og uavhengig av autorisasjonsstatus. Arbeidsgiver bør også kontrollere kvalifikasjonene til personell som rekrutteres fra bemanningsbransjen på lik linje med annet helsepersonell. Helsedirektoratet anbefaler arbeidsgiver å ha en klar avtale med bransjen om ansvarsfordeling og kontroll ved tilsetting eller ved innleie.

Arbeidsgiver må forsikre seg om at den som tilsettes har:

- Gyldig norsk autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning når dette er en forutsetning for tilsettingen
- Nødvendige muntlige og skriftlige språkkunnskaper og -forståelse
- Nødvendig faglig kompetanse og ferdigheter

¹ Lov om helsepersonell m.m. § 3.

² F.eks avtale mellom kommune og fastlege

³ Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-2 og lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 4-1

- Tidligere og nåværende arbeidsforhold dokumentert og attestert på en betryggende måte

Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAK) vurderer dokumentasjon på grunnutdanning ved søknad om autorisasjon eller lisens. Dette erstatter ikke at arbeidsgiver kan ha behov for at arbeidssøker legger fram dokumentasjon på sin utdanning. Dette kan omfatte dokumentasjon utover det SAK har behov for i sin saksbehandling. Tilsvarende gjelder dokumentasjon av spesialistutdanning.

Søkevilkår og søknadsskjema for autorisasjon og lisens som helsepersonell fremgår av nettsiden til SAK www.sak.no

1.1.1 Autorisasjon, lisens og spesialiststatus

Godkjenningsstatus kan endre seg i løpet av en yrkeskarriere. Derfor er det viktig at arbeidsgiver ved alle ansettelser sjekker at godkjenningen er gyldig. Den mest nøyaktige kilden for oppdatert status er å søke i Helsepersonellregisteret via SAKs nettsider. Linken finnes over.

Ved spørsmål kan en henvendelse rettes til SAK ved å bruke kontaktskjema som finnes på nettsiden til SAK.

En lisens er en begrenset godkjenning. Begrensningen kan gjelde i tid, omfang, yrkesutøvelse eller annet. Arbeidsgiver skal alltid be den som søker stillingen om informasjon om hvilke konkrete begrensninger lisensen inneholder. Dette skal fremgå av vedtaket fra SAK.

For grupper av helsepersonell uten offentlig godkjenning skal arbeidsgiver vurdere kvalifikasjoner på bakgrunn av framlagt dokumentasjon av utdanning, yrkeserfaring og intervju og referanser.

1.1.2 Kvalifikasjoner

Ved utlysning av ledig stilling skal det i stillingsannonsen fremgå hvilke kvalifikasjoner som er nødvendige for stillingen, og hvilke tilleggskriterier som er ønskelige og vil bli vektlagt.

Arbeidsgiver skal foreta intervju og innhente referanser for å sikre at den som tilsettes

- har nødvendige språkferdigheter og kommunikasjonsevne for stillingen
- er personlig egnet for stillingen
- har faglige kvalifikasjoner og interesse for de oppgaver som skal løses

Gjennom intervju og referanser skal arbeidsgiver vurdere søkerens faglige kvalifikasjoner, tidligere arbeidserfaring, språkferdighet og egnethet for stillingen. Arbeidsgiver har ansvaret for at den som tilsettes har kunnskap om norsk helsetjeneste, lovgivning og forsvarlighet i forhold til stillingens innhold. God kommunikasjon er en forutsetning for å kunne utøve trygge tjenester. Dette betyr blant annet at helsepersonellet må kunne beherske språket på en måte som ivaretar sikker kommunikasjon med pasienter og annet personell. Arbeidsgiver har, ved ansettelse av personellet, en plikt til å forvise seg om at språkferdighetene er på et nivå som sikrer at tjenestene blir forsvarlige for pasientene.

Arbeidsgiver skal sørge for at helsepersonell som skal arbeide med barn eller personer med utviklingshemming, hvor det etter loven kreves politiattest⁴, fremlegger dette ved tilbud om stilling.

1.1.3 Er søker godkjent som helsepersonell

Helsepersonell som har norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning har rett til å benytte yrkesbetegnelse som kjennetegner de helsepersonellgruppene som er offentlig godkjent i Norge⁵. Godkjenning fra andre land, derunder de nordiske, gir ikke adgang til å benytte norsk beskyttet tittel, før de er godkjent av norske myndigheter. Helsepersonell med norsk godkjenning og rett til å benytte tittel skal være registrert i Helsepersonellregisteret (HPR).

Helsedirektoratet forutsetter at arbeidsgiver kontrollerer søkers aktuelle godkjenningsstatus i Helsepersonellregisteret (HPR). Opplysningene i HPR oppdateres fortløpende i motsetning til et autorisasjons- eller spesialistgodkjenningsdokument. Fra 1.3.2014 utsteder ikke lenger SAK eget autorisasjonsdokument. Kopi av gyldig bekreftelse kan hentes fra HPR av arbeidsgiver.

1.1.4 Helsepersonellregisteret - HPR

Alt helsepersonell med norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning og rett til å benytte beskyttet tittel i Norge, skal være oppført i HPR.

SAK gir autorisasjon og lisens etter søknad og registrerer fortløpende helsepersonell i HPR i samsvar med vedtak i saken.

⁴ Helsepersonelloven § 20a, Helsepersonelloven med kommentarer <http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/helsepersonelloven-med-kommentarer/Sider/default.aspx>

⁵ Helsepersonelloven § 48 første ledd og § 51 spesialiteter

Statens helsetilsyn forvalter helsepersonellovens reaksjonssystem⁶ og kan, som ledd i tilsynssak fatte vedtak som endrer helsepersonells godkjenningsstatus. Godkjenning kan tilbakekalles, begrenses eller suspenderes. Adgangen for lege og tannlege til å rekvirere legemidler kan endres tilsvarende. Dette vil fremkomme av status i HPR.

Når SAK mottar søknad om autorisasjon eller lisens fra helsepersonell utdannet i utlandet, foretas en vurdering av søkers gjennomførte og beståtte utdanning, øvrige yrkeskvalifikasjoner og om vedkommende har en gyldig godkjenning fra utdanningslandet.

Alt helsepersonell som skal utøve et yrke med beskyttet tittel i Norge, skal være oppført i HPR, og eventuelle endringer i HPR vil ivaretas av SAK eller tilsynsmyndigheten.

Arbeidsgiver som gjennom en ansettelsesprosess eller på annen måte blir gjort kjent med forhold som kan være av betydning for norsk godkjenning, anmodes om å informere SAK eller Statens helsetilsyn om dette.

1.1.5 Ved tvil om søkers opplysninger

Dersom det foreligger begrunnet tvil om opplysninger som er fremlagt av søker, kan følgende instanser kontaktes:

- Ved spørsmål knyttet til autorisasjon, innhold i lisens eller annen godkjenning, kontakt SAK via kontaktskjema som finnes på www.sak.no, eventuelt ved e-post (post@sak.no).
- Ved spørsmål om spesialistgodkjenning, kontakt Helsedirektoratet på e-post spesialistgodkjenningsteamet@helsedir.no
- Ved spørsmål om tilsynsreaksjoner, kontakt Helsetilsynet via e-post (postmottak@helsetilsynet.no).
- Ved spørsmål om egnethet, kontakt tidligere arbeidssted

1.1.6 Arbeidsgivers huskeliste for gode ansettelser

Helsedirektoratet har utarbeidet følgende huskeliste for arbeidsgiver ved vurdering av søkere til stillinger i helsetjenesten:

- Inviter med tillitsvalgte i ansettelsesprosessen
- Utarbeid vurderingskriterier for tilsettingsprosessen
- Utarbeid en klar utlysningstekst med presisering av nødvendige og ønskede kvalifikasjoner for stillingen
- Be om dokumentasjon på tidligere arbeidsforhold og utdanning. Opplysninger i CV skal være dokumentert med signerte attester eller tilsvarende gyldig dokument
- Vurder kandidatene i henhold til de fastsatte kriteriene

⁶ Helsepersonelloven kapittel 11

- Kontroller gyldig godkjenningsstatus i Helsepersonellregisteret. Undersøk hvilke begrensninger som gjelder dersom søker har lisens
- Gjennomfør alltid intervju av aktuelle kandidater
 - Vær oppmerksom på om det er perioder i CV det ikke er gjort rede for. Be om bakgrunn for kortvarige ansettelser eller perioder uten sysselsetting.
 - Vurder om søker har tilstrekkelige språkferdigheter og kommunikasjonsevne for stillingen.
 - Vurder om søker er personlig egnet for arbeidsoppgavene.
 - Vurder om søker har de nødvendige faglige kvalifikasjonene for stillingen
- Kontakt alltid minst to referanser, inkludert siste arbeidsgiver

2. HELSEMYNDIGHETENES ANSVAR

2.1 Ulike typer offentlig godkjenning

Helsepersonell utdannet i Norge eller utlandet har krav på autorisasjon dersom de kan dokumentere at de oppfyller vilkårene i helsepersonelloven § 48. Helsepersonell som ikke har rett til autorisasjon, kan gis lisens etter søknad. Lisens kan bare gis til helsepersonell som er skikket ut fra lisensens art og omfang⁷. Autorisasjon og lisens gir rett til å bruke beskyttet tittel og å være oppført i HPR.

Tilsynsmyndighetene har adgang til å begrense retten til yrkesutøvelse. Klager på helsepersonell blir meldt til Fylkesmannen. Vedtak om reaksjoner fattes av Statens helsetilsyn. Helsetilsynet kan tilbakekalle autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning eller vedta begrensninger. Helsetilsynet kan også frata eller begrense forskrivningsrett av legemidler. Er det grunn til å tro at vilkårene for tilbakekall er tilstede og helsepersonellet anses å være til fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten, kan Helsetilsynet suspendere helsepersonells godkjenning eller rekvireringsrett inntil det er tatt endelig beslutning i saken.

En begrensning i autorisasjon eller spesialistgodkjenning innebærer at det kan knyttes vilkår til utøvelsen av visse typer helsehjelp, til arbeidssted og stillingstype. Det kan også stilles vilkår om veiledning. Helsetilsynet kan gi administrative reaksjoner i form av advarsel til helsepersonell med og uten en offentlig godkjenning. Dette innebærer ikke yrkesforbud.

Helsepersonellovens § 55-67 gir en nærmere beskrivelse av advarsel, begrensning og tilbakekalling.

2.1.1 Autorisasjon

Autorisasjon gis helsepersonell utdannet i Norge eller utlandet som har dokumentert at de oppfyller vilkårene i helsepersonelloven § 48. Loven stiller krav til utdanning, alder, eventuell praktisk tjeneste og egnethet.

2.1.2 Lisens

Helsepersonell som ikke har rett til autorisasjon, kan innvilges lisens om vilkårene i § 49 i helsepersonelloven vurderes oppfylt. Lisensen kan være begrenset i tid, til en bestemt stilling, til spesielle typer helsehjelp, til yrkesutøvelse under veiledning eller på andre måter.

⁷ Helsepersonelloven § 49

Ved tilsetning av personell med lisens skal arbeidsgiver i hvert enkelt tilfelle gjøre seg kjent med hvilke begrensninger som er knyttet til lisensen. Begrensningsvilkårene framgår ikke alltid i HPR, derfor bør arbeidsgiver be om å få dokumentert hvilke begrensninger som ligger i søkerens lisens. Begrensninger vil fremgå i vedtak fra SAK.

Ved ytterligere spørsmål bør arbeidsgiver kontakte SAK for utfyllende informasjon om lisenstype og begrensninger.

2.1.3 Spesialistgodkjenning

Offentlig spesialistgodkjenning kan gis til lege og tannlege. Optikere kan fra 1.1.2015 ikke lenger gis spesialistgodkjenning, bortsett fra visse grupper i en overgangsfase. Fra 2011 har HelseDirektoratet ansvar for å gi spesialistgodkjenning etter søknad. Status for spesialistgodkjenning framgår av Helsepersonellregisteret.

2.1.4 Bortfall av autorisasjon mv

Autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning faller bort når vedkommende fyller 75 år⁸. Yrkestittelen kan likevel benyttes. Helsepersonell som har nådd aldersgrensen, kan likevel gis lisens og spesialistgodkjenning på visse vilkår.

Godkjenningene kan falle bort på et tidligere tidspunkt som ledd i en tilsynssak eller ved at helsepersonellet frivillig gir avkall på autorisasjon mv.

2.2 Utdanning og praksis fra utlandet

Alt helsepersonell utdannet i utlandet må ha norsk autorisasjon eller lisens for å arbeide i Norge med beskyttet tittel i de yrkene som er nevnt i helsepersonellovens § 48.

Ved søknad om godkjenning vurderer myndighetene hvorvidt søker

- har utenlandsk eksamen som anerkjennes som jevn god med tilsvarende norsk eksamen,
- har utenlandsk eksamen som er anerkjent etter avtale om gjensidig godkjenning,
- eller på annen måte har godgjort å ha den nødvendige kyndighet

Det stilles ikke lovkrav om kjennskap til språk og norsk helsetjeneste som vilkår for godkjenning, med visse unntak. Fra 2010 ble det blant annet stilt norsk språkkrav for å gjennomføre kurs i nasjonale fag, som er et vilkår for autorisasjon for enkelte helsepersonellgrupper utdannet utenfor EØS.

2.2.1 Helsepersonell utdannet i EØS og Sveits

Som EØS-medlem er Norge bundet av EUs regelverk for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner⁹. Utdanningene for lege, tannlege, sykepleier i generell sykepleie, jordmor og farmasøyt

⁸ Aldersgrensen forventes hevet til 80 år i løpet av 2015

(provisorfarmasøyt) er harmonisert i samtlige EØS-land og oppfyller derved direktivets minstekrav til nivå, omfang og varighet. Søker som dokumenterer å ha bestått slik eksamen og ha rett til å utøve yrket i utdanningslandet, har krav på automatisk godkjenning i Norge forutsatt at vilkårene i yrkeskvalifikasjonsdirektivet er oppfylt. Søknaden vurderes av SAK. Tilsvarende EØS-harmonisering av utdanninger foreligger for flere spesialiteter innen medisin og odontologi.

Helsepersonellgruppene med ikke-harmoniserte utdanninger godkjennes etter en konkret vurdering av utdanning og praktisk erfaring.

2.2.2 Helsepersonell utdannet utenfor EØS og Sveits

For helsepersonell med utdanning fra land utenfor EØS og Sveits blir det foretatt en individuell vurdering av om vedkommende har eksamen som anerkjennes som jevn god med tilsvarende norsk eksamen, eller om søkeren på annen måte kan dokumentere nødvendig kyndighet, f.eks gjennom yrkeserfaring, videre- og etterutdanning eller andre kvalifiserende tiltak.

Enkelte helsepersonellgrupper må i tillegg gjennomføre og bestå tilleggskrav for å oppfylle vilkåret til autorisasjon.

2.2.2.1 Tilleggskrav

I dag må lege, tannlege, farmasøyt, sykepleier med utdanning fra land utenfor EØS og Sveits gjennomføre og bestå eksamen i kurs i nasjonale fag for å få norsk autorisasjon. Dette kravet er beskrevet i tilleggskravforskriften¹⁰. Ordningen er under revisjon og forventes å omfatte samtlige autoriserte grupper.

Ved kurs i nasjonale fag gis det opplæring i

- oppbygningen og organiseringen av helsetjenesten
- helse- og sosialrett
- håndtering av legemidler¹¹
- kulturforståelse og nasjonale satsningsområder

Den som melder seg på et slikt kurs må dokumentere nødvendige kunnskaper og ferdigheter i norsk språk, samt kunne fremvise et vedtak fra SAK om å gjennomføre tilleggskravet.

Selv om tilleggskrav som vilkår for autorisasjon bare gjelder de nevnte helseprofesjonene, anbefaler direktoratet at arbeidsgiver gjennom sin instruksjons- og styringsrett legger til rette for at også andre som blir ansatt gjennomfører opplæringsprogram om norske forhold. Dette kan for eksempel gjelde ved tilsetting av psykolog, som ikke omfattes av tilleggskravforskriften.

⁹ EU-direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

¹⁰ Forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell. FOR 2004-02-24 nr 260.

¹¹ Unntak for hjelpepleier.

2.2.3 Internasjonal rekruttering av helsepersonell – WHO koden

Norge har et internasjonalt ansvar for å bidra til etisk rekruttering av helsepersonell, og har vedtatt en politikk som tilsier at vi ikke aktivt skal rekruttere personell fra land som selv har stor mangel på dette. Rekruttering av helsepersonell fra utviklingsland med mangel på helsepersonell reduserer tilgangen til helsetjenester i de aktuelle landene og øker ulikhetene mellom rike og fattige og mellom befolkningen på landet og i byene. Særlig frarådes en aktiv internasjonal rekruttering av helsepersonell fra utviklingsland som har kritisk mangel på helsepersonell.

Verdens helseforsamling har vedtatt en kode for etisk rekruttering av helsepersonell (The global Code of Practice) som tar sikte på å hindre en slik utvikling som beskrevet ovenfor, og Norge har forpliktet seg til denne. Det anbefales derfor at arbeidsgivere og rekrutteringsbyråer etterlever og respekterer prinsippene i koden. Se mer informasjon i Helsedirektoratets brukerveiledning til koden¹².

2.3 KONTAKTINFORMASJON

- Statens autorisasjonskontor for helsepersonell, SAK:
www.sak.no Kontakt SAK ved å anvende kontaktskjema på nettsiden for raskest svar alternativt epost: post@sak.no / tlf.: 21 52 97 00
- Helsepersonellregisteret (HPR):
HPR er tilgjengelig og søkbart på SAKs hjemmesider www.sak.no/hpr/main.php. Ved behov for ytterligere informasjon om helsepersonells status, kontakt SAK ved å anvende kontaktskjema på nettsiden for raskest svar.
- Helsetilsynet:
www.helsetilsynet.no / epost: postmottak@helsetilsynet.no / tlf.: 21 52 99 00
- Fylkesmannen:
På nettsidene til fylkesmannen i de ulike fylkene finnes kontaktinformasjon til ansvarlig fylkeslege. Oversikt over nettsidene finnes på www.fylkesmannen.no.

¹² <https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/brukerveiledning-til-whos-globale-kode-for-internasjonal-rekruttering-av-helsepersonell>

Helsedirektoratet

Postadresse: Pb. 7000,
St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: +47 810 20 050

Faks: +47 24 16 30 01

E-post: postmottak@helsedir.no

www.helsedirektoratet.no